

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาเรื่องสภาพและความต้องการบริการแนะแนวของพระนิสิตในระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตเชียงใหม่ วิทยาลัยสงฆ์ลำพูน จังหวัดลำพูน ครั้งนี้ ผู้ศึกษาได้ทำการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

1. ความต้องการ
2. การแนะแนว
  - 2.1. ความหมายของการแนะแนว
  - 2.2. ปรัชญาของการแนะแนว
  - 2.3. หลักการของการแนะแนว
  - 2.4. จุดประสงค์ของการแนะแนว
  - 2.5. ความสำคัญและความจำเป็นที่ต้องมีการแนะแนวโรงเรียน
  - 2.6. ประเภทของการให้บริการของการแนะแนวในสถานศึกษา
3. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. ความต้องการ

ความต้องการ (Need) หมายถึง สภาวะที่เกิดขึ้นจากความไม่สมดุลกันทางร่างกายและจิต ความต้องการของคนเรามากไม่ได้รับสนองตอบอย่างสมบูรณ์ เพื่อได้รับสนองตอบระดับหนึ่ง ก็เกิดความต้องการมากขึ้นไปอีกระดับหนึ่ง

Maslow (1970, อ้างใน ประสาท อิศรปริดา, 2538, หน้า 310 – 312) ได้เสนอทฤษฎีลำดับขั้นของความต้องการ (Hierarchy of Needs Theory) ได้อธิบายว่า มนุษย์จะมีความต้องการระดับพื้นฐานไปสู่ระดับที่สูงขึ้นดังนี้

1. ความต้องการทางสรีระ (Physiological Needs) ถือเป็นความต้องการพื้นฐานที่สำคัญที่สุด ซึ่งได้แก่ อาหาร น้ำ อากาศ การพักผ่อนนอนหลับ เพศ การหลีกเลี่ยงความเจ็บปวด เพราะเราเชื่อว่า ตราบใดที่เรายังมีความหิว ตราบนั้นเราจะยังไม่มีความต้องการในเรื่องอื่น ๆ จะคิดอยู่ว่าจะทำให้ท้องเราก็ม จะไม่คำนึงถึงเรื่องอื่นใดแม้กระทั่งความปลอดภัย

2. ความต้องการความมั่นคงปลอดภัย (Safety Needs) ได้แก่ ความต้องการความปลอดภัย ความต้องการการคุ้มครองและหนีจากอันตราย ฯลฯ ความต้องการประเภทนี้มีมาตั้งแต่ยังเป็นทารกเราจะสังเกตเห็นว่า เด็กพยายามจะหลบหนีจากสถานการณ์ที่เป็นอันตราย จะหลีกเลี่ยงจากสถานการณ์แปลกใหม่หรือคนแปลกหน้า

3. ความต้องการความรัก และการยอมรับว่าเป็นส่วนหนึ่งของกลุ่ม (Belongingness and Love Needs) ได้แก่ ความต้องการเพื่อนหรือมิตร ต้องการผู้ร่วมงาน ต้องการคู่รักหรือครอบครัว

4. ความต้องการยกย่องสรรเสริญ (Esteem Needs) ได้แก่ ความต้องการให้ผู้อื่นเคารพนับถือตน ต้องการให้ผู้อื่นยอมรับว่าตนเองมีค่า หรือได้รับการยกย่องสรรเสริญ ต้องการเชื่อมั่นในความสามารถของตน ผู้ที่ล้มเหลวที่จะได้รับสนองตอบความต้องการนี้ อาจทำให้เกิดความรู้สึกว่ามีปมด้อย หรือขาดความรู้สึกว่ามีผู้คอยช่วยเหลือค้ำจุน

5. ความต้องการรู้และเข้าใจ (Need to Know and Understand) เป็นความต้องการจะสัมฤทธิ์ผลทางปัญญา (Intellectual Achievement) หมายถึง ความปรารถนาที่จะรู้ (หรืออยากรู้) และเข้าใจสิ่งต่างๆ ด้วยความสนใจอย่างแท้จริง Maslow มีความเห็นว่า ความต้องการตั้งแต่ขั้นนี้เป็นต้นไปจะไม่เกิดขึ้นกับมนุษย์ทุกคน

6. ความต้องการสุนทรีย์ (Aesthetic Needs) ได้แก่ ความต้องการความเป็นระเบียบ (Order) สัจจะธรรม (Truth) และความงาม

7. ความต้องการสร้างความสำเร็จตน และการพัฒนาตามศักยภาพแห่งตน (Self Actualization Needs) เป็นความต้องการที่จะเข้าใจตนเอง และรู้จักตนเองอย่างถ่องแท้ ต้องการที่จะคิดหรือกระทำให้สอดคล้องกับสภาพที่แท้จริงของตนเองอย่างสร้างสรรค์ และต้องการพัฒนาสูงสุดตามศักยภาพของตน

ซึ่งก็ได้สอดคล้องกับ McClelland and Atkinson (1953, อ้างใน ประสาท อิศปริดา, 2538, หน้า 313) ได้กล่าวว่า การศึกษาที่เกี่ยวข้องในเรื่องความต้องการความสำเร็จ หรือแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ (Achievement Motivation) นั้น บุคคลที่มีความต้องการความสำเร็จสูงจะเลือกสถานการณ์ที่เขาสามารถทำสำเร็จตามมาตรฐานที่กำหนด จะเลือกทำในสิ่งที่มีความยากพอประมาณซึ่งท้าทายความสามารถ และจะไม่เลือกงานที่ง่ายเกินไปหรือยากเกินไป ซึ่งในทางตรงการข้าม บุคคลใดที่มีความต้องการความสำเร็จต่ำ มีแนวโน้มที่จะหลีกเลี่ยงความล้มเหลว ดังนั้น จึงจะเลือกทำเฉพาะงานที่ง่าย ๆ โดยแน่ใจว่าจะทำสำเร็จแน่นอน

2. การแนะแนว

2.1 ความหมายของการแนะแนว

William (อ้างใน สถิต วงศ์สุวรรณค์, 2531, หน้า 2) กล่าวว่า การแนะแนว คือ บริการที่จัดขึ้นเพื่อช่วยเหลือเด็กเป็นรายบุคคลและเป็นกลุ่ม ไม่ว่าเด็กคนนั้นจะกำลังเรียนอยู่ หรือออกจากโรงเรียนไปแล้วก็ตาม เพื่อช่วยให้เขาสามารถปรับตัวได้ดีที่สุด และรู้จักตัดสินใจในการเลือกอาชีพ รู้จักปฏิบัติตนในเรื่องสุขภาพ นันทนาการ และการสังคมอย่างเหมาะสมที่สุด

Willey & Strong (อ้างใน คมเพชร ฉัตรศุภกุล, 2529, หน้า 2) ได้กล่าวไว้ว่า การแนะแนว คือการให้ความช่วยเหลือของบุคคลที่มีวุฒิภาวะ มีประสบการณ์และได้รับการฝึกฝนมา ต่อบุคคลที่เขามีความเชื่อมั่นว่าจะสามารถช่วยได้ เมื่อบุคคลได้รับการแนะแนวแล้ว เขาจะแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ของเขาเองด้วย

พยอม วงศ์สารศรี (2526, หน้า 3) ได้ให้ความหมายของการแนะแนวไว้ว่า การแนะแนวเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา เป็นกระบวนการที่จัดขึ้นเพื่อพัฒนาศักยภาพของผู้เรียนให้เจริญถึงที่สุด การแนะแนวจะต้องจัดให้ทั่วถึงแก่นักเรียนทุกคน มุ่งช่วยเหลือให้บุคคลเข้าใจตนเอง ตัดสินใจได้ด้วยตนเอง และปรับตัวของตนเอง ให้มีความสุขตามสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ ซึ่งก่อให้เกิดคุณภาพชีวิตที่ดีแก่ตนเอง และเป็นสมาชิกที่ดีของชุมชนและชาติในที่สุด

กล่าวโดยสรุปแล้ว การแนะแนว เป็นบริการที่จัดเพื่อให้นักเรียนมีความเข้าใจตนเอง โดยสามารถที่จะช่วยเหลือตนเองในการที่จะกระทำสิ่งใดสิ่งหนึ่งท่ามกลางสภาวะการที่เปลี่ยนแปลงได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2.2 ปรัชญาของการแนะแนว

พนม ลิ้มอารีย์ (2533, หน้า 10 – 11) ได้กล่าวว่า ปรัชญาของการแนะแนว หมายถึงความคิดเห็น ซึ่งได้รับการพิจารณาไตร่ตรองแล้วว่า เป็นสิ่งที่มีคุณค่ามีประโยชน์ สมควรยึดถือเป็นหลักในการดำเนินงานแนะแนวซึ่งมีอยู่ 7 ประการด้วยกันคือ

1. แนวความคิดเรื่องความแตกต่างระหว่างบุคคล (Individual - Differences) จัดว่าเป็นแนวความคิดหลักของการแนะแนว เพราะเป้าหมายสูงสุดของการแนะแนวก็คือการส่งเสริมความแตกต่างระหว่างบุคคล การช่วยให้บุคคลได้มีความเจริญออกงามและพัฒนาการอย่างมีบูรณาการสูงสุดขีดความสามารถของตนเอง

2. แนวความคิดเรื่องทรัพยากรมนุษย์ (Human Resources) ในทางการแนะแนวมีความคิดเห็นว่ามีมนุษย์เป็นทรัพยากรที่มีค่าสูงยิ่ง เพราะสิ่งประดิษฐ์ต่าง ๆ ไม่ว่าจะมีความฉลาดเพียงใดก็ตามล้วนเกิดจากการคิดค้นสร้างขึ้นมาโดยมนุษย์ทั้งสิ้น

3. แนวความคิดเรื่องความร่วมมือ (Cooperation) ไม่ใช่การบังคับ (Compulsion) ในทางการแนะแนวมีความคิดเห็นว่าการให้ความช่วยเหลือของการแนะแนว จะต้องเป็นไปในลักษณะของการร่วมมือกันระหว่างผู้ให้ความช่วยเหลือและผู้รับความช่วยเหลือ จะไม่ให้วิธีการบังคับแต่จะเน้นที่การให้บุคคลผู้มีปัญหาได้ปลดปล่อยแรงจูงใจของตนออกมา และการช่วยเหลือนี้จะต้องช่วยให้บุคคลผู้มีปัญหาเป็นผู้ที่สามารถช่วยตนเองได้ในที่สุด (Help him to help himself)

4. แนวความคิดเรื่องคุณค่า (Worth) และเกียรติยศ (Dignity) ของบุคคล นั่นคือในทางการแนะแนวมีความคิดเห็นว่ามีมนุษย์ทุกคนเป็นผู้ที่มีคุณค่าและมีเกียรติยศเท่าเทียมกัน ไม่ควรได้รับการดูถูกเหยียดหยาม ไม่ว่าจะเป็นผู้ที่มีปัญหาหรือไม่ก็ตาม และทุกคนก็มีสิทธิ์และมีอิสระภาพในการเลือกเป้าหมายชีวิตของคน (Freedom to Choose)

5. แนวความคิดเรื่องพฤติกรรมย่อมมีสาเหตุ (Cause) และจุดมุ่งหมาย (Purpose) ในทางการแนะแนวมีความคิดเห็นว่ามีพฤติกรรมทุกพฤติกรรมย่อมมีสาเหตุ และจุดมุ่งหมาย

6. แนวความคิดเรื่องพัฒนาการด้านส่วนตัว (Personal Development) นั่นคือในทางการแนะแนวมีความคิดเห็นว่าการพัฒนาการด้านสมรรถนะหรือสติปัญญาเท่านั้น แต่การเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์จำเป็นจะต้องมีการพัฒนาการด้านส่วนตัวด้วย

7. แนวความคิดเรื่องการแนะแนวเป็นกระบวนการทางการศึกษาที่มีลำดับขั้นและต่อเนื่อง (Continuous) นั่นคือในทางการแนะแนวมีความคิดเห็นว่าการแนะแนวมิได้เป็นเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นเพียงครั้งเดียว หรือเป็นเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น ณ จุดใดจุดหนึ่ง แต่เป็นกระบวนการที่มีลำดับขั้นและต่อเนื่องตั้งแต่ระดับประถมศึกษา จนกระทั่งสำเร็จการศึกษาและก้าวเข้าสู่โลกของงาน (World of Work)

ซึ่งก็ได้สอดคล้องกับปรัชญาการแนะแนวของศูนย์แนะแนวการศึกษาและอาชีวกรรมการกระทรวงศึกษาธิการ (2540, หน้า 1) ที่กล่าวถึงหลักปรัชญาการแนะแนวไว้ดังต่อไปนี้

1. บุคคลแต่ละคนย่อมมีความแตกต่างกันทั้งร่างกาย จิตใจ สังคม อารมณ์ สติปัญญา ความสนใจ ความสามารถ ความถนัดและเจตคติ

2. บุคคลเป็นทรัพยากรที่มีคุณค่าและมีศักยภาพแฝงอยู่ในตน ควรพัฒนาให้เจริญขึ้นทุก ๆ ด้าน
3. บุคคลมีความเปลี่ยนแปลงทุก ๆ ด้าน การเปลี่ยนแปลงจะเป็นไปด้วยดีหรือไม่ ขึ้นอยู่กับปัจจัยและสาเหตุของการเปลี่ยนแปลงนั้น ๆ
4. พฤติกรรมทุกอย่างของบุคคลย่อมมีสาเหตุ การที่บุคคลแสดงออกอย่างใดหรือเป็นเช่นไร ย่อมเกิดจากตนเองและสิ่งแวดล้อมเป็นเหตุ
5. บุคคลย่อมมีศักดิ์ศรีและต้องการการยอมรับซึ่งกันและกัน
6. ธรรมชาติของคนอยู่รวมกันเป็นสังคม จำเป็นต้องมีความสัมพันธ์และพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกัน

และสำหรับ คมเพชร จิตรศุภกุล (2529, หน้า 8 – 11) ก็ได้กล่าวถึงปรัชญาของการแนะแนวไว้อย่างใกล้เคียงกันว่า การแนะแนวเป็นการช่วยเหลือมนุษย์ในด้านต่าง ๆ ตามวิธีการและระเบียบแบบแผนแห่งการแนะแนว ผู้ที่ทำหน้าที่แนะแนวมีความจำเป็นจะต้องมีความเข้าใจธรรมชาติของมนุษย์ในลักษณะต่าง ๆ อย่างเพียงพอ ตลอดจนมีความเชื่อต่าง ๆ เพื่อเป็นแนวทางในการปฏิบัติในเรื่องการให้ความช่วยเหลือ สิ่งที่ผู้แนะแนวมีความเชื่ออาจจะสรุปได้ดังนี้

1. มนุษย์มีความแตกต่างกัน (Individual Difference) ไม่มีใครเลยจะมีลักษณะเหมือนกันทุกประการ ไม่ว่าจะเป็นทางกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา เมื่อมีความแตกต่างกัน จะมีการดำรงชีวิตแตกต่างกันด้วย นอกจากนี้แต่ละบุคคลจะพบปัญหาและอุปสรรคในชีวิตที่แตกต่างกันไปในทางการแนะแนว เรายอมรับว่าบุคคลที่มีปัญหาแต่ละคนที่มาปรึกษาผู้แนะแนวจะต้องแตกต่างกันถึงแม้ว่าบางครั้งเด็กจะมีปัญหาที่คล้ายคลึงกันมากก็ตาม แต่สาเหตุปัญหาของเขาย่อมจะแตกต่างกันไป นอกจากนี้วิธีการที่จะแก้ปัญหาให้ได้ผลนั้นก็ย่อมจะต้องการวิธีการที่ไม่เหมือนกัน ด้วยเหตุผลดังกล่าวไม่ว่าผู้มีปัญหาจะเข้ามาพบในลักษณะใดก็ตาม เช่น เข้ามาด้วยอารมณ์โกรธอย่างรุนแรงและเมื่อมาพบผู้แนะแนวก็ด่า นินทาผู้ทำให้เกิดความทุกข์ เพื่อเป็นการระบายความตึงเครียดทางอารมณ์ (Emotional Tension) อย่างอิสระ เสรี ผู้ที่แนะแนวจะต้องยอมรับคนนั้นโดยไม่มีเงื่อนไขใด ๆ ทั้งสิ้น (Unconditioned Positive Regard) จะต้องไม่มีอคติว่าทำไมคนนี้ไม่มีมารยาท ไม่รู้จักควบคุมอารมณ์ ไม่มีวุฒิภาวะ ฯลฯ เพราะจะต้องยอมรับว่านี่คือลักษณะของเขาซึ่งแตกต่างกันจากบุคคลอื่น ๆ

2. แต่ละบุคคลย่อมมีความต้องการที่จะได้รับความช่วยเหลือ ซึ่งถือว่าเป็นไปตามธรรมชาติของมนุษย์ ทั้งนี้อาจจะมาจากความเชื่อถือว่ามนุษย์เกิดมามีปัญหาทั้งสิ้น จึงทำให้ทุกคนมีความต้องการแก้ไขปัญหานั้น และสำหรับความต้องการความช่วยเหลือนั้นก็แตกต่างกันไปในแต่ละบุคคล บางคนต้องการความช่วยเหลือบ้างเป็นครั้งคราวหรือในสถานการณ์ที่วิกฤต (Critical Period) แต่บางคนนั้นต้องการความช่วยเหลืออยู่เสมอ เมื่อผู้แนะนำมีความเชื่อดังกล่าวแล้ว ก็จะต้องพร้อมที่จะให้ความช่วยเหลือบุคคลทุกคนให้เอาชนะปัญหาความยุ่งยากต่าง ๆ ให้ได้และในขณะเดียวกันนั้น จะต้องพยายามช่วยพัฒนาเรื่องความสามารถในการจะช่วยเหลือตนเองให้มากขึ้น เพราะถึงแม้ว่าจะยอมรับบางคนมีความต้องการความช่วยเหลือตลอดชีวิตก็ตาม ทั้งนี้มีเหตุผลอยู่ว่า การให้ความช่วยเหลือที่มีประสิทธิภาพนั้นคือการช่วยให้คนช่วยตนเอง

3. พฤติกรรมย่อมมีสาเหตุ (All Behavior is Caused) การแสดงพฤติกรรมใด ๆ ก็ตามของบุคคล ถ้าพิจารณาให้ดีจะพบว่าพฤติกรรมที่เกิดขึ้นนั้นมีสาเหตุทุกลักษณะในบางครั้งสาเหตุของพฤติกรรมหนึ่งอย่างจะมีสาเหตุอื่น ๆ หลายประการรวมอยู่ด้วย เมื่อผู้แนะนำพบกับผู้มีปัญหาจะเริ่มดำเนินการสำรวจเพื่อหาสาเหตุต่าง ๆ ด้วยความเชื่อที่ว่า ถ้าหากพบสาเหตุแล้วจะเป็นการง่ายที่จะหาวิธีแก้ปัญหานั้น ๆ แต่บางครั้งการหาสาเหตุของปัญหาต่าง ๆ อาจจะไม่มีความยุ่งยากมากโดยเฉพาะอย่างยิ่งปัญหาทางจิตใจซึ่งถูกเก็บกดมานานมาก จนอาจจะทำให้ผู้มีปัญหาไม่สามารถระลึกถึงเหตุการณ์ต่างๆ ที่เป็นปัญหานั้นได้ดีพอ บางครั้งผู้แนะนำจำเป็นต้องให้ผู้มีปัญหาได้รับการทดสอบทางด้านจิตวิทยาเพื่อวินิจฉัยปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้น ถ้าทราบโดยที่ไม่สามารถหาสาเหตุได้อย่างถูกต้องแท้จริงแล้ว โอกาสที่จะแก้ไขปัญหานั้นให้ลุล่วงไปด้วยดีนั้นย่อมเกิดขึ้นได้ยากมาก ถึงแม้ปัญหาจะคลี่คลายไปบ้างก็ตาม ก็ไม่ให้ผลอย่างจริงจังกับการแก้ไขปัญหานี้

4. บุคคลย่อมมีศักดิ์ศรีในตนเอง ซึ่งหมายถึงความรักในตนเอง ทุก ๆ คนย่อมต้องการให้คนอื่นรักตนเองด้วย ดังนั้น บุคคลจึงต้องพยายามที่จะทำให้คนอื่น ๆ ยอมรับตัวของเขานอกจากนี้มนุษย์แต่ละคนยังมีศักยภาพในตนเองที่สามารถจะรับผิดชอบต่าง ๆ ในการนำวิถีชีวิตของตนเองได้แต่การที่บุคคลไม่สามารถจะกระทำได้ในบางครั้งนั้น อาจจะสืบเนื่องมากจากการที่ต้องประสบปัญหาต่าง ๆ อยู่เสมอ เมื่อมีความยุ่งยากทางใจมากก็จะทำให้คนเราทำอะไรต่าง ๆ ได้ไม่ดีเท่าที่ต้องการ ดังนั้น ผู้แนะนำเชื่อว่าเพียงแต่บุคคลได้รับการกระตุ้น ได้รับการแนะนำ

ที่ดีและเหมาะสมกับตัวเขาย่อมจะทำให้เขามีโอกาสที่จะนำความสามารถในตัวของเขาซึ่งมีอยู่แล้วออกมาใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ดำเนินชีวิตได้อย่างดีและมองตัวเองอย่างมีคุณค่า ทำให้มีความภาคภูมิใจในตนเอง ซึ่งผู้แนะแนวควรจะช่วยบุคคลต่าง ๆ ในด้านนี้

5. มนุษย์เป็นสิ่งที่มีความค่าอย่างยิ่ง แต่แต่ละฝ่ายจะต้องร่วมมือกันในการช่วยเหลือให้ทุกคนในสังคมมีโอกาสได้รับพัฒนาการทุกด้าน อันจะก่อให้เกิดประโยชน์ต่อสังคมได้ ทั้งนี้ผู้แนะแนวจะต้องระลึกอยู่เสมอว่าการแนะแนวนั้นควรจะเป็นการให้บริการกับบุคคลทุกคนอย่าละเลยบุคคลบางคนโดยคิดว่าไม่มีความสำคัญ หรือคิดว่าการไม่สนใจคนเพียงคนเดียวนั้นจะไม่ทำให้เกิดผลเสียอะไร ดังนั้น บุคคลที่มีปัญหาเพียงคนเดียวเมื่อให้ความช่วยเหลือจนเขาสามารถแก้ไขปัญหของเขาได้ ก็เป็นการช่วยรักษาทรัพยากรมนุษย์ที่ถือว่ามีคุณค่ายิ่งต่อสังคม แต่ถ้าเราปล่อยให้เขามีปัญหาไปโดยไม่ให้ความช่วยเหลือ ก็หมายความว่าเรามีได้ช่วยรักษาคุณภาพของบุคคลในสังคม ทั้งยังจะปล่อยให้เขาไปเป็นภาระสร้างปัญหาให้กับสังคมต่อไป

6. บุคคลจะประสบความสำเร็จในชีวิตได้ก็ต่อเมื่อได้รับการพัฒนาการอย่างเต็มที่ในด้านต่าง ๆ ได้นำเอาความสามารถต่าง ๆ มาใช้อย่างเต็มที่ และสามารถดำเนินชีวิตของตนเองได้แก้ไขปัญหาดต่าง ๆ ได้สำเร็จ ดังนั้น ผลดังกล่าวแล้วการแนะแนวจึงมีส่วนเกี่ยวข้องกับการช่วยให้บุคคลแต่ละคนได้มีโอกาสได้พัฒนาตนเอง ซึ่งเป็นจุดมุ่งหมายประการที่สำคัญอย่างหนึ่ง ถ้าหากบุคคลได้รับความช่วยเหลือผู้แนะแนว เขาจะสามารถค้นหาคุณลักษณะความสามารถ ความสนใจ ตลอดจนความถนัดในตัวของเขาเองได้ และจะทำให้เขาได้กระทำอะไรต่าง ๆ ในชีวิตได้อย่างถูกต้องมากขึ้น เหมาะสมกับเขามากขึ้น เช่น เลือกอาชีพได้เหมาะสม ตัดสินใจโดยใช้เหตุผลจากสติปัญญา มิใช่อารมณ์ ดำเนินชีวิตไปตามความมุ่งหมายของตนเองได้อย่างสำเร็จราบรื่น ดังนั้น การแนะแนวจึงมีหน้าที่ช่วยเหลือมนุษย์จึงต้องช่วยให้เขาประสบความสำเร็จมากที่สุดตามปัจเจกภาพของเขา โดยใช้ความพยายามอย่างเต็มที่ของผู้ที่ได้รับการฝึกฝนทางการแนะแนวมาเป็นอย่างดี

กล่าวโดยสรุปแล้ว ปรัชญาของการแนะแนวนั้น ถือว่าเป็นการช่วยเหลือมนุษย์ในด้านต่าง ๆ โดยที่ผู้ทำการแนะแนวจะต้องเข้าใจในธรรมชาติของบุคคลนั้น ๆ และเชื่อในแนวทางและวิธีการทางการแนะแนว โดยมีแนวความคิด ดังนี้

1. บุคคลมีความแตกต่างซึ่งกันและกัน
2. พฤติกรรมที่แสดงออกนั้นต้องมีสาเหตุ
3. บุคคลทุกคนมีความสามารถและมีคุณค่า
4. บุคคลทุกคนต้องการการยอมรับจากสังคม

2.3 หลักการของการแนะแนว

อนันต์ อนันตรังสี (2517, หน้า 21 - 23) ได้ให้หลักการที่สำคัญของการแนะแนวไว้เป็นข้อ ๆ ดังนี้

1. การแนะแนวเป็นงานส่วนหนึ่งของงานจัดการศึกษาที่จะแยกจากกันมิได้ เพราะงานแนะแนวเป็นงานที่สอดแทรกอยู่ในงานด้านการเรียนการสอนและการอบรมนักเรียนของโรงเรียนด้วย และเป็นงานบริการที่ช่วยให้การจัดการศึกษาให้บรรลุเป้าหมาย

2. การแนะแนวจัดขึ้นเพื่อช่วยเหลือบุคคลแต่ละคน จึงเป็นการช่วยเหลือสังคมไปด้วย เพราะสังคมย่อมประกอบขึ้นด้วยตัวบุคคล

3. การแนะแนวเป็นกระบวนการที่ต้องมีอยู่ตลอดชีวิตของคนเรา

4. การแนะแนว เน้นความสำคัญในเรื่องการเข้าใจตนเอง (Self – understanding) การตัดสินใจด้วยตนเอง (Self – determination) และการปรับตนของตนเอง

5. การแนะแนวควรจะเน้นในเรื่องการป้องกันการปรับตัวไม่เข้าหรือการปรับตัวคลาด (Prevention of Maladjustment) ยิ่งกว่าการแก้ไขหรือการรักษา งานบริการควรจัดเพื่อนักเรียนทุกคน

6. ผู้ที่ทำหน้าที่แนะแนวจะต้องเป็นผู้ที่มีความสามารถในการรวบรวมข้อมูล และแปลความหมายของข้อมูลต่างๆ ได้ถูกต้อง

7. การแนะแนวเป็นกระบวนการรวม (Unified Process) ซึ่งในการพิจารณาตัวนักเรียน จะต้องพิจารณาทั้งคนหรือทั้งตัว (as a whole) ดังนั้น จึงควรพิจารณากันถึงการแนะแนวชีวิต (Life Guidance) มากกว่าการที่จะมาพิจารณากันว่าตอนนั้นเป็นการแนะแนวการศึกษา การแนะแนวอาชีพ การแนะแนวสุขภาพ การแนะแนวการใช้เวลาว่าง ฯลฯ เพราะการแนะแนวย่อมช่วยให้บุคคลเราเกิดบูรณาการรวมหน่วย (Integration) ในเรื่องต่าง ๆ ของชีวิตรอบด้าน

8. ในการดำเนินการแนะแนวนั้น ถ้าจะให้ได้ผลดีมีประสิทธิภาพจะต้องได้ผู้บริหารที่ดี มีความสามารถในการเป็นผู้นำ

9. ครูทุก ๆ คน ในโรงเรียนจะต้องมีบทบาทหรือมีหน้าที่ ในโครงการแนะแนวในโรงเรียน การแนะแนวมิใช่บริการให้ความช่วยเหลือของบุคคล ผู้ทำหน้าที่แนะแนวโดยเฉพาะเพียงคนหนึ่งหรือสองคนเท่านั้น การแนะแนวเป็นบริการของครูในโรงเรียนทั้งคณะ (Guidance is Staff Service) ซึ่งครูทุก ๆ คนจะต้องให้ความร่วมมือด้วย

10. การแนะแนวจะได้ผลดีก็ต่อเมื่อได้บุคลากรแนะแนวที่มีคุณสมบัติ ได้รับการฝึกอบรมมาแล้วเป็นอย่างดี เป็นผู้เข้าดำเนินการ

11. โครงการแนะแนวจะให้ผลดีก็ต่อเมื่อได้จัดให้มีบริการต่าง ๆ ที่สำคัญและจำเป็นไว้ในโครงการ เช่น บริการสำรวจนักเรียน (Individual inventory Service) บริการสนเทศ (Information Service) บริการให้คำปรึกษา (Counseling Service) เป็นต้น

12. ในการดำเนินการงานแนะแนวนั้น ควรมีการประเมินผลงานของโครงการแนะแนวเป็นระยะ ๆ เพื่อดูว่าโครงการแนะแนวของโรงเรียนที่ได้ดำเนินการไปแล้วให้ผลแก่พฤติกรรมของนักเรียนได้อย่างไรบ้าง มีข้อบกพร่องที่สมควรแก้ไขปรับปรุงให้ดีขึ้นอย่างไรบ้าง

2.4 จุดประสงค์ของการแนะแนว

1. เพื่อป้องกัน (Prevention) คือ การแนะแนวมุ่งจะป้องกันไม่ให้นักเรียนเกิดปัญหาหรือความยุ่งยากในการดำเนินชีวิตของตน เพราะปัญหาและความยุ่งยากต่างๆ นั้น สามารถที่จะป้องกันได้

2. เพื่อแก้ไขปัญหา (Correction) คือ การแนะแนวมุ่งจะให้ความช่วยเหลือนักเรียนในการแก้ไขปัญหาคือ ปัญหาที่เกิดขึ้นกับตน เพราะถ้าปล่อยให้ปัญหานั้นประสบกับปัญหาโดยไม่ให้ความช่วยเหลือแล้ว นักเรียนย่อมไม่สามารถดำรงอยู่สังคมอย่างปกติสุขได้

3. เพื่อส่งเสริมพัฒนา (Development) คือ การแนะแนวมุ่งจะให้การส่งเสริมนักเรียนทุกคนให้เกิดความเจริญงอกงามมีพัฒนาการในด้านต่างๆ อย่างสมบูรณ์

2.5 ความสำคัญและความจำเป็นที่ต้องมีการแนะแนวในโรงเรียน

ในสภาวะการเปลี่ยนแปลงของสังคมโลกที่เป็นอยู่ในขณะนี้ การให้บริการแนะแนวมีความจำเป็นเป็นอย่างยิ่ง ทั้งปัญหาทางการเรียน ปัญหาทางด้านอาชีพ ปัญหาทางด้านส่วนตัวและสังคม และถ้าหากทางโรงเรียนได้จัดบริการแนะแนวให้กับนักเรียน เราสามารถที่จะแก้ปัญหานั้น อีกทั้งยังเป็นเสริมสร้างพัฒนาให้เจริญงอกงามได้อีกประการหนึ่งด้วย กรมวิชาการ (2532, อ้างใน มาลินี จุฑาปะมา, 2536, หน้า 7 - 8) ได้กล่าวถึงปัญหาความจำเป็นที่ต้องจัดให้มีบริการแนะแนว พอจะสรุปได้ดังนี้

1. นักเรียนไม่เข้าใจ เรียนอ่อน หรือเลือกเรียนวิชาไม่ถูกต้องกับตนเอง
2. ความต้องการที่จะเรียนสูงขึ้น
3. การเปลี่ยนแปลงทางสังคมที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็วทำให้นักเรียนเข้าใจในการเปลี่ยนแปลงนั้นยาก เช่น การเจริญก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์ ทางเทคโนโลยี หรือแม้กระทั่งการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ

4. การแพร่หลายของวัฒนธรรมต่างชาติที่เข้ามาประเทศไทย ทำให้ไม่สามารถที่แยกว่าอะไรที่ดี และอะไรที่ไม่ดี

5. จำนวนเด็กในแต่ละโรงเรียนมากขึ้น ทำให้อัตราความสัมพันธ์กันระหว่างครูกับนักเรียนไม่มีความสมดุล ครูไม่สามารถที่จะดูแลเด็กได้อย่างทั่วถึง

6. เกิดวิทยาการใหม่ ๆ ขึ้นมา ทำให้เด็กไม่ทราบข้อมูลอย่างเพียงพอ ในการวิเคราะห์และวางแผนการกระทำกิจกรรมต่าง ๆ ในชีวิต

7. จำนวนคนที่มีมากกว่าจำนวนงาน

8. ประชากรของไทยเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว เกิดการชิงดีชิงเด่นกัน เด็กจะเกิดการเห็นแก่ตัว ไม่สนใจเพื่อนฝูง ขาดความโอบอ้อมอารี

ซึ่งก็ได้สอดคล้องกับ วลัยนิภา ฉลากบาง (2535, หน้า 95 – 98) ที่ได้กล่าวถึงความสำคัญและความจำเป็นที่ต้องมีการแนะแนวในโรงเรียนไว้ว่าเกิดจาก

1. การเปลี่ยนแปลงทางการศึกษา

1.1 การเปลี่ยนแปลงทางด้านหลักสูตร และวิชาเรียน เพราะถ้าหากนักเรียนไม่เข้าใจในหลักสูตรและวิชาเรียนแล้ว เด็กจะมีปัญหาทางการเรียน อาจจะไม่เรียนผิดวิชาเอกที่ตัวเองชอบ ทำให้เกิดการสูญเสียเปล่าทางการศึกษา

1.2 ความสูญเสียเปล่าทางการศึกษา ความต้องการของงานจะต้องมีความถนัดทางด้านเฉพาะทางมา หรือความถนัดทางด้านเฉพาะทางของนักเรียนมี แต่งานไม่ต้องการรับ ทำให้ประสบปัญหาการว่างงาน ดังนั้น ในระหว่างเรียนจึงมีการเตรียมความพร้อมในการประกอบอาชีพในอนาคตไปด้วย

1.3 ค่านิยมที่จะเรียน ในปัจจุบันมีความนิยมที่จะเรียนสูงขึ้นทำให้อัตราส่วนระหว่างครูและนักเรียนไม่สมดุลกัน ทำให้ครูไม่อาจจะดูแลนักเรียนได้ทั่วถึง การแนะแนวจะทำให้ครูและนักเรียนได้รู้จักมากขึ้น ได้ข้อมูลที่จะแก้ปัญหาเกี่ยวกับเด็กได้มากยิ่งขึ้น

2. ความจำเป็นด้านอาชีพ

2.1 การเลือกอาชีพ เมื่อสังคมเปลี่ยนไป อาชีพในสังคมก็เปลี่ยนไป ทำให้เกิดอาชีพใหม่ ๆ ขึ้น มากมาย ดังนั้น เพื่อให้นักเรียนสามารถเลือกอาชีพที่เหมาะสมกับตัวเขาจึงจำเป็นต้องแนะแนวจะต้องเตรียมนักเรียนให้มีความรู้ และความเข้าใจเกี่ยวกับอาชีพต่าง ๆ ในสังคม ให้นักเรียนรู้จัก เพื่อให้นักเรียนได้เตรียมความพร้อมในการที่จะตัดสินใจประกอบอาชีพต่าง ๆ

2.2 ทศนคติต่อการอาชีวศึกษา นักเรียนส่วนมาก มุ่งที่จะเรียนให้ได้ปริญญาทำให้ การเรียนทางด้านช่าง ต่างๆ ขาดแคลนไป เมื่อนักเรียนได้รับการชี้แจงก็จะทำให้นักเรียนได้รับ ทราบข้อมูลและได้ปรับความเข้าใจใหม่ต่ออาชีพได้

3. ความเจริญก้าวหน้าด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

ความเจริญดังกล่าวมีผลต่อสภาพจิตใจ อารมณ์และความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล ก่อให้เกิดความขัดแย้ง ความเครียด ความไม่สบายใจนานาประการ ก่อให้เกิดประสิทธิภาพใน การดำเนินชีวิต จำเป็นที่จะต้องมามีผู้ที่เข้าใจรับฟังปัญหาต่าง ๆ และเห็นอกเห็นใจ เพื่อบรรเทาความ รุ้สึกดังกล่าวได้

4. สภาพทางเศรษฐกิจและสังคม

ภาวะการครองชีพ และความจำเป็นทางเศรษฐกิจ ทำให้การดำเนินชีวิตของผู้คน เปลี่ยนไป แม้แต่ความสัมพันธ์ของคนภายในครอบครัวก็เปลี่ยนไปด้วย ทำให้เกิดความห่างเหินกัน ในระหว่างสมาชิกของครอบครัว ก่อให้เกิดปัญหาเกี่ยวกับเยาวชนเป็นอย่างมาก โดยเฉพาะในแง่ของ การวางตัวและการปรับตัว

5. ความจำเป็นด้านศีลธรรมและจริยธรรม

ด้วยเหตุที่วิถีชีวิตของคนในสังคมเปลี่ยนไป สภาพจิตใจก็ย่อมเปลี่ยนไป โอกาสที่ ศึกษาศาสนา และนำหลักศาสนามาใช้เป็นแนวประพฤติปฏิบัติลดลง หากพอมีเวลารว่าง ก็มักจะ นึกถึงการพักผ่อนในรูปแบบต่าง ๆ ซึ่งบางคนได้แสดงพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมผิดหลักธรรม เพราะเด็กขาดแม่แบบในการดำเนินการ และถ้าหากปล่อยต่อไปจะเกิดปัญหาทางด้านสังคมได้

6. การช่วยเหลือนักเรียนที่มีปัญหา

สภาพการณ์ที่คนส่วนใหญ่ไม่ได้สนใจ ก็คือ เรื่องการใช้เวลารว่างของนักเรียน ปัญหา การใช้เวลาว่างที่พบในหมู่นักเรียน คือ เรื่องการใช้เวลาของบางคนใช้เวลาเพื่อความบันเทิง อย่างเดียว บางคนใช้เวลาว่างเพื่อการท่องเที่ยว ทบทวนบทเรียนอย่างเดียว ลักษณะที่เป็นอยู่เช่นนี้ ทำให้นำเป็นห่วง ดังนั้น เพื่อป้องกันปัญหานี้ นักเรียนควรจะได้รับ การชี้แนะเรื่องการใช้เวลารว่าง และการวางแผนกิจกรรมให้เหมาะสมกับเวลาด้วยการเข้าร่วมกิจกรรมที่จะเสริมสร้างปัญญา และ การเข้าสังคม ต่าง ๆ เป็นต้น

7. การพัฒนาบุคลิกภาพ

บุคลิกภาพเป็นคุณสมบัติเฉพาะตัวที่มีความสำคัญอย่างยิ่ง โดยเฉพาะในสังคมปัจจุบันบุคลิกภาพมีส่วนทำให้ได้รับความร่วมมือ และทำให้งานประสบความสำเร็จ บุคลิกที่ดีจำเป็นต้องได้รับการปลูกฝัง และพัฒนาอย่างต่อเนื่องตั้งแต่เด็ก การแนะแนวจะช่วยปลูกฝัง และพัฒนาบุคลิกภาพที่ดีให้แก่นักเรียนทั้งบุคลิกภาพทางกายและบุคลิกภาพภายใน คือการควบคุมอารมณ์ ความรับผิดชอบ เป็นต้น

2.6 ประเภทของการจัดบริการแนะแนวในสถานศึกษา

ในการจัดบริการแนะแนวในสถานศึกษานั้น มีอยู่ 5 บริการซึ่ง สวัสดิ์ สุวรรณอักษร (2525, อ้างใน กองบริการการศึกษา สำนักปลัดทบวงมหาวิทยาลัย, 2535, หน้า 8) กล่าวว่า ในสถานศึกษาจะต้องจัดบริการแนะแนวให้ครบทุกบริการ และเป็นกระบวนการที่ต่อเนื่องกันไป ประดุจลูกโซ่โดยเริ่มตั้งแต่

1. การบริการรวบรวมข้อมูลเป็นรายบุคคล เพื่อช่วยให้ผู้รับบริการเข้าใจตัวเองว่ามีสติปัญญา ความสามารถความสนใจความถนัดอุปนิสัยใจคอและบุคลิกภาพเหมาะสมกับสิ่งใดบ้าง
2. บริการสนเทศ เพื่อให้ข้อมูลที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับสิ่งต่าง ๆ ทั้งด้านการศึกษา อาชีพ ส่วนตัวและสังคม
3. บริการให้คำปรึกษา เพื่อช่วยให้ผู้รับบริการรู้จักตัดสินใจเลือกแนวทางในการดำเนินชีวิตอย่างถูกต้อง และเหมาะสมกับอัตภาพ
4. บริการจัดวางตัวบุคคล เพื่อช่วยให้ผู้รับบริการได้มีโอกาสเลือกในสิ่งที่ตนเองชอบได้อย่างเหมาะสม
5. บริการติดตามและประเมินผล เพื่อให้ความช่วยเหลือระหว่างศึกษา ระหว่างการฝึกประสบการณ์ ตลอดจนเมื่อจบออกไปแล้ว เพื่อจะได้ทราบว่า การให้บริการแนะแนวที่จัดไปแล้วมีข้อดี ข้อเสีย และปัญหาอุปสรรคอย่างไร ควรปรับปรุงแก้ไขหรือพัฒนาให้มีประสิทธิภาพอย่างไร

3. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

อรสา หงษ์นิกร (2529) ได้ศึกษาถึงความต้องการและความพึงพอใจบริการแนะแนวของนักศึกษามหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต ผลการวิจัยพบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่ต้องการบริการแนะแนวในทุกด้านมีปริมาณสูง เช่น บริการสนเทศต้องการข้อมูลเกี่ยวกับอาชีพต่าง ๆ บริการให้คำปรึกษา ต้องการการพัฒนาไปสู่จุดสูงสุดตามความสามารถ บริการจัดหางาน ต้องการให้มีบริการจัดหางาน ให้แก่นักศึกษาที่จบไปแล้ว และบริการทดสอบ ต้องการให้มีการทดสอบในด้านต่าง ๆ เช่น ทดสอบบุคลิกภาพ ทดสอบความสนใจในอาชีพ เป็นต้น เมื่อเปรียบเทียบความต้องการบริการแนะแนวระหว่างชั้นปี ปรากฏว่าโดยส่วนใหญ่แล้วแตกต่างกัน สำหรับเรื่องแหล่งที่ให้ความช่วยเหลือ ส่วนใหญ่นักศึกษาส่วนใหญ่ นักศึกษาจะได้รับความช่วยเหลือจากบิดามารดาหรือผู้ปกครองจากบิดามารดาหรือผู้ปกครองมากที่สุดรองลงมาคือเพื่อน

และ พิมพ์มาส ดันท์เจริญรัตน์ (2532) ได้ศึกษาปัญหาของนักศึกษาวิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษาวิทยาเขตเทคนิคตาก ผลการศึกษารูปได้ว่า ปัญหาที่นักศึกษาพบมากที่สุดคือปัญหาทางด้านการเรียนซึ่งเป็นปัญหาเกี่ยวกับการให้คำปรึกษาแนะนำเรื่องการเรียน เนื่องจากนักศึกษาไม่ค่อยกล้าถามครูเป็นเพราะความห่างเหินระหว่างครูกับนักศึกษา ส่วนปัญหาด้านสังคมส่วนใหญ่ไม่ทราบว่าจะวางตัวเช่นไรในการพูดคุยกับผู้อื่นไม่แน่ใจเรื่องมารยาทของตนในสังคมไม่ค่อยกล้าพูดในที่ชุมชน และปัญหาด้านสุขภาพนักศึกษากลุ่มใหญ่มีปัญหาเกี่ยวกับสุขภาพพลานามัยของตัวเอง มีความวิตกกังวลมาก ไม่มีสมาธิในการเรียน อีกทั้งเริ่มเข้าสู่วัยแห่งการเปลี่ยนแปลงร่างกายและจิตใจ เพื่อเตรียมเข้าสู่วัยรุ่น นักศึกษาจึงมีความวิตกกังวลไม่แน่ใจตนเองอีกด้วย

สำหรับ ปราณี พันธุ์สว่าง (2532) ได้ศึกษาถึงความต้องการบริการแนะแนวของนักศึกษาในวิทยาลัยครูพิบูลสงคราม พิษณุโลก สหวิทยาลัยพุทธชินราช ผลการวิจัยพบว่าความต้องการบริการแนะแนวของนักศึกษาใน 5 บริการ คือ บริการรวบรวมข้อมูลเป็นรายบุคคล บริการสนเทศ บริการให้คำปรึกษา บริการจัดวางตัวบุคคล บริการติดตามผลในแต่ละข้อคำถามของบริการทั้ง 5 บริการอยู่ในระดับสูงเพียงบางข้อที่อยู่ในระดับปานกลางระดับต่ำไม่มีแม้แต่ข้อเดียว ข้อคำถามที่นักศึกษามีความต้องการในลำดับที่สูงสุดที่สุดของบริการแนะแนวในแต่ละด้านมีดังนี้

บริการรวบรวมข้อมูลเป็นรายบุคคลคน นักศึกษาสาขาวิชาการศึกษาศาสตร์และสาขาศิลปศาสตร์ มีความต้องการทดสอบเรื่องการวัดความสามารถทางสติปัญญามากที่สุด ส่วนนักศึกษาสาขาวิทยาศาสตร์ มีความต้องการบริการทดสอบเพื่อวัดความสนใจในอาชีพมากเป็นอันดับ แรก

บริการสนเทศด้านการศึกษาและอาชีพ นักศึกษาสาขาวิชาการศึกษาศาสตร์และสาขาวิชาวิทยาศาสตร์ มีความต้องการข้อมูลเกี่ยวกับแหล่งประกอบอาชีพมากที่สุด ส่วนนักศึกษาสาขาวิชาศิลปศาสตร์ ต้องการข้อมูลเกี่ยวกับอาชีพต่าง ๆ และโลกของงานอาชีพนั้น ๆ มากเป็นอันดับแรก

บริการสนเทศด้านการศึกษาและอาชีพ นักศึกษาสาขาวิชาการศึกษาศาสตร์และสาขาวิชาวิทยาศาสตร์ มีความต้องการข้อมูลความรู้เกี่ยวกับเหตุการณ์ในปัจจุบัน ส่วนนักศึกษาสาขาวิชาศิลปศาสตร์ ต้องการข้อมูลเกี่ยวกับวิธีการสร้างมนุษยสัมพันธ์ที่ดีกับครูและเพื่อน

บริการสนเทศในรูปแบบของการปฐมนิเทศ นักศึกษาทุกสาขาต้องการทราบเรื่องการวัดผลการเรียนมาก

บริการให้คำปรึกษา นักศึกษาทุกสาขามีความต้องการให้คำปรึกษาด้านการเลือกอาชีพและการประกอบอาชีพมาก

บริการจัดวางตัวบุคคลด้านการศึกษาและอาชีพ นักศึกษาทุกสาขามีความต้องการจัดหางานให้ทำ เมื่อสำเร็จการศึกษาไปแล้วมาก และต้องการทุนการศึกษาให้กับนักศึกษาที่เรียนดีแต่ขาดแคลนทุนทรัพย์มาก

ซึ่งได้สอดคล้องกับ พจนีย์ มนัสพรหม (2540) ได้ศึกษาถึงปัญหาและความต้องการของนักศึกษาพยาบาล วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีเชียงใหม่ ในการจัดบริการแนะแนวผลการวิจัยพบว่า

1. นักศึกษาพยาบาล วิทยาลัยบรมราชชนนี เชียงใหม่ มีปัญหาด้านการเรียน ด้านส่วนตัว และสังคม และด้านอาชีพอยู่ในระดับปานกลาง ปัญหาสูงสุดแต่ละด้านคือ
  - 1.1 ด้านการเรียน เนื้อหาวิชามากเกินไปไม่พอกับจำนวนชั่วโมงเรียน
  - 1.2 ด้านอาชีพ เสี่ยงต่อชีวิตของผู้อื่น
2. นักศึกษาพยาบาลวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี เชียงใหม่ มีความต้องการด้านการเรียน ด้านส่วนตัว และด้านสังคมอยู่ในระดับมาก ส่วนด้านอาชีพมีความต้องการอยู่ในระดับมากที่สุด และความต้องการสูงสุดในแต่ละด้าน คือ

2.1 ด้านการเรียน ต้องการอุปกรณ์การเรียน การสาธิตให้เพียงพอ

2.2 ด้านส่วนตัวและสังคม ต้องการให้มีการปรับปรุงสวัสดิการในหอพัก

2.3 ด้านอาชีพ ต้องการสวัสดิการในวิชาชีพที่ดีกว่าเดิม

สวน วนิดา จอมภักดี (2542) ได้ศึกษาถึงปัญหาและความต้องการบริการแนะแนวของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 กลุ่มโรงเรียนสุเทพ อำเภอเมืองเชียงใหม่ ผลการศึกษาพบว่าในด้านของปัญหานักเรียนมีปัญหาเกี่ยวกับบริการแนะแนวในระดับปานกลางทุกบริการ โดยเรียงลำดับปัญหาจากมากไปหาน้อย ดังนี้ บริการรวบรวมข้อมูลเป็นรายบุคคล บริการจัดวางตัวบุคคล บริการให้คำปรึกษา บริการสนเทศ และบริการติดตามและประเมินผล และในส่วนของความต้องการ นักเรียนมีความต้องการเกี่ยวกับบริการแนะแนวในระดับมากทุกบริการ โดยเรียงลำดับความต้องการจากมากไปหาน้อยดังนี้ บริการให้คำปรึกษา บริการสนเทศ บริการจัดวางตัวบุคคล บริการติดตามและประเมินผล และบริการรวบรวมข้อมูลเป็นรายบุคคล

ในลักษณะที่คล้ายกัน Hoffman (1971, หน้า 4468 - 4469 - A) ได้ศึกษาปัญหาของนักศึกษา 3 มหาวิทยาลัยในรัฐโอไฮโอ เกี่ยวกับความต้องการบริการแนะแนว ผลการวิจัยพบว่านักศึกษาสวนใหญ่ต้องการความช่วยเหลือในด้านการปรับตัวในมหาวิทยาลัย เงินทุนการศึกษา สภาพความเป็นอยู่ การหางานทำ ด้านสังคม และกิจกรรมนันทนาการ ด้านความสัมพันธ์กับบุคคลและแนวทางในอนาคต

จากงานวิจัยที่อ้างถึงทั้งในประเทศและต่างประเทศนั้น จะเห็นว่า นักศึกษาที่อยู่ในระดับอุดมศึกษาและประถมศึกษานั้น มีความต้องการที่จะให้สถานศึกษาจัดบริการด้านต่าง ๆ ของงานแนะแนว เช่น ความต้องการในด้านการเรียน ด้านการประกอบอาชีพ และด้านทุนการศึกษาต่าง ๆ ดังนั้น จึงเป็นการสมควรอย่างยิ่งที่สถานศึกษาจะต้องจัดบริการแนะแนวขึ้น เพื่อตอบสนองความต้องการดังกล่าว เพื่อเสริมสร้างและพัฒนาทรัพยากรบุคคลของชาติให้ได้ใช้ความสามารถของตนเองอย่างสูงสุด